

DZIENNIK ŁÓDZKI

Jednak Stosz nie Stwos

Powszechnie wiadomo, iż autorem wspaniałego ołtarza w Kościele Mariackim był XV-wieczny rzeźbiarz Wit Stwos. Możemy to zresztą sprawdzić w encyklopediach. Tymczasem Wrocławskie Wydawnictwo Naukowe przygotowuje pracę prof. Stanisława Rosponda pt. „Wit Stosz”.

Czyżby – pomyłka w druku?

Otóż nie. Zasluga bowiem prof. Rosponda jest naukowe udowodnienie poprawności pisowni nazwiska wielkiego artysty. Brzmi ono: Wit Stosz.

W skrócie dowód jest następujący: Na grobowcu Kazimierza Jagiellończyka w Krakowie pozostał autograf brzmiący Wit Stwosz. Historycy sztuki odczytali „w” jako „w” i upowszechniono brzmienie – Stwos. Tymczasem z punktu widzenia językoznawczego „w” w nazwisku rzeźbiarza należy czytać jako „u” (dowódzą tego zabłędne ówczesne pismienictwa), przy pomocy którego oznaczano wiedzę długie „o”. A zatem poprawne brzmienie – to: Stosz.

Prof. Rospond udowodnił również przy pomocy odnalezionych po wojnie dokumentów, „absolutnie słowiańskie pochodzenie XV-wiecznego rzeźbiarza, do którego „pretensje” zgłaszali Niemcy, a nawet Szwajcarzy. Mistrz Wit pochodził z miejscowości Horb, położonej na zachód od Lipska. A nazwa Horb, albo Gorb – to po łuzycy Garb.

Nazwisko Stosz utworzone zostało znów według powszechnego na Śląsku zwyczaju od imienia Stanisław, podobnie Brosz od Bronisława, Stasz od Stanisława.

Ponad 27 miliardów zł na ubezpieczenia społeczne

★ 50 proc. - renty ★ Wzrost sum na zasiłki rodzinne ★ 10 tys. miejsc w sanatoriach

Program działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – instytucji obsługującej ponad 60 proc. mieszkańców kraju

Czwarta część kredytów ORS na telewizory

6,5 mld zł kredytów i prawie 1,5 mln zawartych z klientami umów – oto wyniki działalności ORS w roku 1963.

Co kupowaliśmy na raty? Najpoważniejszą pozycją były telewizory, które stanowią nadal 1/4 „obrotów” placówek ORS.

Na drugim miejscu – od kilku już lat – znajdują się meble, a następnie odzież, samochody osobowe, aparaty radiowe i zegarki.

Najwięcej klientów miały w ub. roku punkty ORS na Śląsku.

20 gramów diamentów na minutę

Znany fizyk radziecki Leonid Wierieszcagin oświadczył we wtorek, że uczeni ZSRR wynaleźli sposób wytwarzania sztucznych diamentów w komorach ciśnieniowych setki razy pojemniejszych od komór dotychczasowych.

Zator lodowy na Noteci

Na Noteci w pow. Górzów utworzył się lodowy zator długości ok. 300 m. Wezbrana rzeka zalała niektóre drogi, kilka gospodarstw zostało odciętych od świata. Ich mieszkańcy muszą pływać łódkami, aby dotrzeć do najbliższych miejscowości.

Wymiana depezy między Pawłem VI i A. Zawadzkiem

Przewodniczący Rady Państwa Aleksander Zawadzki otrzymał od papieża Pawła VI depeze wysłaną z Jerozolimy, w której papież zapewnia o swych gorących modłach za dobrobyt narodów i pokój w sprawiedliwej i braterskiej miłości wszystkich narodów.

W odpowiedzi przewodniczący Rady Państwa stwierdził, że niezmiennym dążeniem rządu i całego narodu polskiego jest umocnienie i utrwalenie pokoju oraz stały rozwój przyjaznych stosunków między wszystkimi narodami.

Prace nad wykorzystaniem dla energetyki procesów termojądrowych

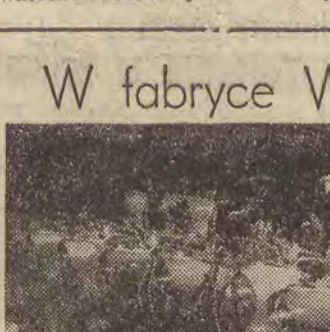
Igor Morochow, wiceprzewodniczący Radzieckiego Komitetu Wykorzystania Energii Jądrowej, oświadczył we wtorek na konferencji prasowej w Moskwie, że w „dającej się przewidzieć przyszłości” uczeni ZSRR zakończą pierwszy etap prac nad opanowaniem syntezy termojądrowej, mianowicie „dokonają w warunkach laboratoryjnych kontrolowanej reakcji termojądrowej o silnej emisji neutronów”.

W ten sposób uczeni udowodnią, iż uzyskanie procesu termojądrowego w energetyce jest w zasadzie możliwe. Jednakże – jak podkreślił Morochow – na praktyczne wykorzystanie energii reakcji termojądrowej trzeba będzie poczekać jeszcze wiele lat.

W fabryce WFM i „Os”

Warszawska Fabryka Motocykli wykonała roczne zadania na pierwszej zmianie w dniu 31 grudnia 1963 r. Warto tu wspomnieć, że ogólna wartość produkcji tej fabryki wyniesie około pół miliarda złotych rocznie. W roku 1963 rozpoczęto tu wytwarzanie nowych „Os-M-52” i zmieniono silniki motocykli i skuterów.

Na zdjęciu: skuter „Os” – 175 w magazynie zbytu. CAF – fot. Czarnogórski

Rozmowy ZSRR – USA na temat wymiany kulturalnej

W dniu 7 stycznia rozpoczęły się w Moskwie radziecko-amerykańskie rozmowy w sprawie wymiany kulturalnej na lata 1964–1965.

Delegacji radzieckiej przewodniczy S. Romanowski – przewodniczący Państwowego Komitetu do spraw Kontaktów Kulturalnych z Zagranicą. Na czele delegacji Stanów Zjednoczonych stoją ambasador USA w Moskwie F. Kohler i przedstawiciel Departamentu Stanu USA, F. Sisko.

Na pierwszym posiedzeniu szefowie delegacji wygłosili przemówienia.

S. Romanowski oświadczył, że Związek Radziecki gotów jest nadal rozwijać kontakty z USA, gdyż przyczyniają się one do wzajemnego zapoznania się z osiągnięciami w różnych dziedzinach życia oraz do poprawy stosunków między obywatelami. S. Romanowski podkreślił, że dotychczasowe porozumienie ZSRR – USA w sprawie wymiany kulturalnej zostało zrealizowane w sposób zadowalający.

Ambasador F. Kohler stwierdził, że w ciągu ubiegłych 6 lat w stosunkach między USA a ZSRR osiągnięto postęp i dzięki obopólnym wysiłkom stworzone zostały podstawy do dalszego rozwoju współpracy naukowej i kulturalnej.

Kurdowie walczą o autonomię

Wielu korespondentów odwiedziło północne rejony Iraku, znajdujące się pod kontrolą kurdyjskich sił zbrojnych, które walczą o autonomię w ramach Republiki Irackiej.

Korespondent pisma londyńskiego „Observer” – Yung stwierdza, że walka powstańców kurdyjskich stała się „prawdziwym ruchem narodowym”. Do armii powstańczej wstępują coraz więcej młodzi. Do powstańców przylazły się prawie wszystkie irackie oddziały rządowe składające się z Kurdów.

Wszystko to uczyniło Kurdystan iracki absolutnie niedostępny dla wojsk rządowych.

Meksyk 15 osób zmarło z zimna

15 osób zmarło z zimna w środkowym Meksyku, gdzie nie tuje się wyjątkowo niskie, jak dla tego rejonu, temperatury – od minus 2 do minus 10 stopni Celsjusza.

W stolicy kraju, mieście Meksyku, gdzie zmarło 5 osób temperatura waha się między minus 2 i minus 5 stopni Celsjusza. Takiej temperatury nie było w tym miesiącu od wielu lat.

Dioda tunelowa wypiera tranzystory Przewrót w technice „mózgów”

„Automatyczne maszyny matematyczne tysiące razy szybsze i setki razy mniejsze od dotychczasowych” – oto kwintesencja zapowiadanych przez specjalistów zmian, mających nastąpić już wkrótce w technice elektronowych mózgów.

Zmiany te wiążą się ściśle z wprowadzeniem najgroźniejszej konkurentki tranzystorów, tzw. diody tunelowej oraz adaptacją niektórych zdobytych elektroniki, wykorzystywanych dotychczas głównie w nowoczesnej technice radarowej.

Dla porównania: najszybsze z dotychczas skonstruowanych automatycznych maszyn matematycznych liczą w tempie kilku milionów elementarnych operacji arytmetycznych na sekundę. Urządzenia te mają stosunkowo dużą objętość. Składają się z co najmniej kilku połączonych elektrycznie szaf, kryjących poszczególne zespoły robocze.

Wymiana depezy między Pawłem VI i A. Zawadzkiem

Przewodniczący Rady Państwa Aleksander Zawadzki otrzymał od papieża Pawła VI depeze wysłaną z Jerozolimy, w której papież zapewnia o swych gorących modłach za dobrobyt narodów i pokój w sprawiedliwej i braterskiej miłości wszystkich narodów.

W odpowiedzi przewodniczący Rady Państwa stwierdził, że niezmiennym dążeniem rządu i całego narodu polskiego jest umocnienie i utrwalenie pokoju oraz stały rozwój przyjaznych stosunków między wszystkimi narodami.

Prace nad wykorzystaniem dla energetyki procesów termojądrowych

Igor Morochow, wiceprzewodniczący Radzieckiego Komitetu Wykorzystania Energii Jądrowej, oświadczył we wtorek na konferencji prasowej w Moskwie, że w „dającej się przewidzieć przyszłości” uczeni ZSRR zakończą pierwszy etap prac nad opanowaniem syntezy termojądrowej, mianowicie „dokonają w warunkach laboratoryjnych kontrolowanej reakcji termojądrowej o silnej emisji neutronów”.

W ten sposób uczeni udowodnią, iż uzyskanie procesu termojądrowego w energetyce jest w zasadzie możliwe. Jednakże – jak podkreślił Morochow – na praktyczne wykorzystanie energii reakcji termojądrowej trzeba będzie poczekać jeszcze wiele lat.

Nowy obiekt w konińskim rejonie energetycznym

Elektrownia »Pątnów« jedna z największych i najnowocześniejszych

Zapadła ostateczna decyzja o budowie w rejonie Konina jednej z największych i najnowocześniejszych w kraju elektrowni – „Pątnów”. Z chwilą uruchomienia wszystkich bloków – nastąpi to w 1969 r. – osiągnie ona moc 1,2 mln megawatów.

Dokumentacja „Pątnowa” wprowadza szereg nowatorskich rozwiązań technicznych i technologicznych.

M. in. zastosowane zostaną w „Pątnowie” urządzenia niskociśnieniowe zamiast używanych dotychczas wysokociśnieniowych palników. Przystosowane one będą do spalania najniższych gatunków oleju mazutowego, używanego przy rozpalaniu kotłów. Poza oszczędnościami dewiz i surowców, niskopiętne palniki gwarantują bezpieczeństwo pracy załogi.

Projektanci zastosowali również interesującą koncepcję statyczną budynku głównego, polegającą na wykorzystaniu konstrukcji nośnej kotłów (każdy z nich ma wysokość ponad 65 m), jako konstrukcji usztywniającej budynek. Dzięki temu można będzie wykonać wielki budynek główny z gotowych elementów prefabrykowanych i w konsekwencji poważnie zmniejszyć zużycie stali.

Nadburmistrz Berlina zachodniego Brandt potwierdził we wtorek na konferencji prasowej, że otrzymał pismo od p.o. premiera rządu NRD, Willi Stopha, w sprawie zasad dalszego kontynuowania rokowań między pełnomocnikami rządu NRD i przedstawicielem senatu. Brandt dodał jednak, że list nie „zawiera żadnych praktycznych propozycji”.

Jednocześnie Brandt potwierdził, że strona zachodnia przedłożyła rządowi NRD „ogólny pogląd” na sprawę kontynuowania rozmów w sprawie przepustek.

W swym oświadczeniu Brandt ocenił pierwsze porozumienie berlińskie jako „w sumie wielki sukces”.

Cała konferencja prasowa stała pod znakiem ataków na Brandta większości przedstawicieli prasy zachodniobermberskiej, a także prasy NRF, w których „przestrzegano” senat przed dalszymi rokowaniami z NRD.

Brandt podkreślił, że zarówno senat jak i Bonn oraz ich sojusznicy, zgodni są co do tego, że należy szukać dalszych porozumień. Jako zasadę polityki senatu na rok 1964 Brandt określił przynależność Berlina zachodniego do NRF oraz opiekę trzech mocarstw zachodnich nad miastem.

Natomiast kanclerz Erhard przemawiając przed frakcją parlamentarną CDU/CSU o powiedział się przeciw podejmowaniu jakichkolwiek dalszych kroków w sprawie przepustek w Berlinie, ażeby

Sprawa dalszych rokowań między NRD i Berlinem zach.

– jak się wyraził – nie została przemyciona teoria o trzech państwach niemieckich (NRF, NRD i Berlin zachodni – red.). Porozumienie grudniowe stanowiło – jego zdaniem – maksimum tego, co można było uczynić.

N. Chruszczow powrócił do Moskwy

We wtorek powrócił do Moskwy pierwszy sekretarz KC KPZR i premier ZSRR Nikita Chruszczow, który przebywał w nieoficjalnej wizycji w Polsce na zaproszenie pierwszego sekretarza KC PZPR Władysława Gomułka i premiera Józefa Cyrankiewicza.

Francuski minister skarbu wyjeżdża do ZSRR

W rozmowie z dziennikarzem premier Francji Pompidou powiedział, że francuski minister skarbu Clément d'Éstaing wróci do Związku Radzieckiego, do którego został parę miesięcy temu zaproszony. Ma on omówić sprawę zwiększenia eksportu francuskiego do ZSRR.

Przed jego wyjazdem rząd rozpatrzył ma wszelkie możliwości zwiększenia wymiany handlowej ze Związkiem Radzieckim.

USA Ustawa o pomocy dla zagranicy

Prezydent Johnson podpisał we wtorek ustawę o pomocy dla zagranicy na rok finansowy kończący się 30 czerwca br. Przewiduje ona wydatkowanie na ten cel trzech miliardów dolarów.

„Polfa” umacnia się na rynkach zagranicznych

Leki „Polfa” zrobiły karierę za granicą. Wśród ich odbiorców znajdują się tak renomowane kraje o wieloletniej tradycji farmaceutycznej, jak Szwajcaria, NRF czy Francja. Spośród wielu ofert angielskie lecznictwo wybrało naszą, zapożyczając własne szpitale w antybiotyk produkcji polskiej.

Rozmiary eksportu naszych leków znacznie przekroczyły pierwotne, dość śmiałe, przewidywania. O ile na koniec obecnej 5-letki planowany eksport miał wynieść ok. 50 mln zł dew., to już w roku ub. osiągnął on ok. 88 mln zł.

Leki „Polfa” pierwszej pozycji w eksporcie resortu przeżyły chemię – dając 25 proc. ogólnej wartości wpływów dewizowych tego resortu.

Przemysł farmaceutyczny do starca dla lecnictwa krajowego blisko 70 proc. ogólnej liczby leków – ok. 600 pozycji (reszta daje przemysł terenowy, spółdzielczy i zielarski).

W celu dalszej poprawy zapotrzebowania kraju, zwłaszcza w kosztowne importowane dotąd środki – przemysł podjął trudne zadania uruchomienia własnej produkcji szeregu leków o podstawowym znaczeniu terapeutycznym.

Jednym z tych specjalistów są antybiotyki do zastosowań doustnych, które dotychczas w dużych ilościach wyłącznie im-

Samochód w płomieniach

7 bm. we wsi Potok Mały, pow. Jędrzejów wydarzyła się tragiczna w skutkach katastrofa samochodowa. Czechosłowacki samochód osobowy „Tatra” na skutek zderzenia z autobusem „Star” stanął w płomieniach. Próba ugaszenia pożaru i wyratowania pasażerów nie powiodła się.

W płonącym samochodzie śmierć poniosło dwóch obywateli czechosłowackich dr Jarosław Kleczka z Ostrowy oraz kierowca Dalbor Smetana. Zostało także rannych kilku pasażerów autobusu, których przewieziono do szpitala.

Automatyczna łączność telefoniczna z całym światem

Niedawno opracowano w ZSRR nowy, szybko działający automatyczny system międzymiastowej łączności telefonicznej. Tak np. abonent moskiewscy mogą samodzielnie, bez udziału telefonistek łączyć się natychmiast z Leningradem, czy Kijowem. Niedługo Moskwa otrzyma tego rodzaju połączenia z m. in. miast Federacji Rosyjskiej, Ukrainy, Łotwy, Litwy, Estonii.

Według planu Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej opracowany został przez specjalistów ZSRR, Czechosłowacji, NRD i Węgier półautomatyczny system połączeń międzynarodowych. Niedawno system ten po raz pierwszy zdążył egzamin pod czas prób na liniach między Moskwą, Pragą i Berlinem.

Łączność utrzymywano przy pomocy nowoczesnej aparatury typu „Tesla-MN-60”. Aparatura ta służyć będzie w ZSRR do utrzymania łączności telefonicznej z wszystkimi krajami globu ziemskiego – w Europie, Azji, Afryce i Ameryce Łacińskiej.

Poszczególne centralne stacje telefoniczne różnych krajów otrzymały już w tym systemie swoje numery wywoławcze. I tak, ZSRR posiada numery od 68 do 79, Polska ma numer 20, Bułgaria – 27, Francja – 33, Węgry – 35, Anglia – 44, Rumunia – 47, Czechosłowacja – 57 itd.

